

Den internationale enhed

Vester Voldgade 123
1552 København V.
Tlf. 3392 5600
Fax 3395 5411
E-mail uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR nr. 20-45-30-44

Grundnotat om meddelelse fra Kommissionen ”Modernisering af uddannelse og erhvervsuddannelse: et vitalt bidrag til fremgang og social sammenhængskraft i Europa – Udkast til Rådets og Kommissionens fælles fremskridtsrapport 2006 om implementeringen af ”Arbejdsprogrammet Uddannelse & Erhvervsuddannelse 2010”

Dok. : Kom(2005) 549 endelig

- Oversendes også til Folketinget Uddannelsesudvalg.

17. januar 2006

Sags nr.:

095.861.021

1. Resumé

Meddelelse om status og anbefalinger for målsætningerne på uddannelsesområdet. Formålet med meddelelsen er, at Rådet og Kommissionen i februar vedtager en fælles rapport og en udtalelse, der leder frem til næste status i 2008. Det konkluderes, at der er sket forbedringer i relation til væsentlige målsætninger, men at der stadig er plads til forbedringer fx i forbindelse med anvendelse af evalueringer i forhold til udvikling af uddannelsespolitikken. Danmarks holdning til meddelelsen er generelt positiv.

2. Baggrund

Som et led i opfølgningen på Lissabon-strategien har Kommissionen vedtaget en meddelelse om status og anbefalinger for målsætningerne på uddannelsesområdet, som de foreligger i arbejdsprogrammet ”Uddannelse og Erhvervsuddannelse 2010”. Det er sket på basis af landebidrag fra medlemsstaterne samt EØS-, kandidat- og ansøgerlandene. Det danske bidrag er fremsendt i juni 2005. Meddelelsen er ledsaget af et statistisk annek, samt et annek som er en syntese af landenes bidrag

3. Hjemmelsgrundlag

Ingen bemærkninger.

4. Nærhedsprincippet

Efter dansk opfattelse er meddelelsen i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Formål og indhold

Formålet med meddelelsen er, at Rådet og Kommissionen i februar under østrigsk formandskab vedtager en fælles rapport og en udtalelse, der leder frem til næste status i 2008.

Kommissionen drager følgende hovedkonklusioner af arbejdet:

På nationalt plan:

- Koordineringen mellem de involverede parter - ministerier, institutioner, sociale partnere - er blevet bedre på nationalt plan og effektiviteten derved større. Dette har øget forståelsen for uddannelsesområdets centrale placering i forhold til realiseringen af 2010-målsætningerne. Men tempoet bør sættes op inden næste afrapportering i 2008.
- Investeringerne i uddannelse er samlet steget i EU – fra 4,9 % af BNP i 2000 til 5,2 % af BNP i 2002 i gennemsnit. Men gabet mellem de europæiske lande og de konkurrerende lande – først og fremmest USA – er ikke blevet mindre. Og asiatiske lande som Kina og Indien foretager nu hastige fremskridt.
- Der er i den sammenhæng sket for få fremskridt i Europa med implementering af de benchmarks, der er relateret til social samhørighed, herunder målsætning om nedbringelse af antallet af ”early school leavers” og stigningen af andelen af unge, der gennemfører en ungdomsuddannelse.
- Landene bør lægge mere vægt på ”lighed” (equity) og effektiv styring i de nationale reformprocesser via en stadig tættere social dialog mellem alle aktørerne i uddannelsessystemerne. Dette bør især tillægges vægt på regionalt og lokalt niveau med deltagelse af institutioner, forældre, arbejdsmarkedets parter, lokale myndigheder og de frivillige organisationer.
- Regeringerne bør gå videre med at opstille og gennemføre nye nationale benchmarks med reference til de europæiske. Desuden bør de nationale evalueringskulturer styrkes.

På europæisk plan:

- Resultaterne af de nationale reformprocesser vil blive brugt ved implementering af Lissabon-målsætningerne, først og fremmest til at øge investeringerne i de menneskelige ressourcer ved hjælp af strukturfondsmidlerne.
- Brug af best practise- og peer-learning aktiviteter vil blive øget. Både i forhold til de nøglereformområder som de vedtagne benchmarks knytter sig til og til strategier for livslang læring, mere lighed og større kvalitet i især erhvervs- og de videregående uddannelser frem mod 2008.
- Opnåelse af enighed om en europæisk ramme for kvalifikationer for livslang læring (EQF) og om anbefalingerne om fokus på øget kvalitet i læreruddannelserne.

6. Europa- Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

7. Gældende dansk ret og forslagens konsekvenser herfor

Ingen bemærkninger.

8. Forslagets konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, miljøet eller beskyttelsesniveauet

Ingen bemærkninger.

D. Høring

Meddelelsen har været til høring i EU-specialudvalget. Undervisningsministeriet har modtaget høringssvar fra:

- FTF
- Danmarks Lærerorganisationer International
- CVU-Rektorkollegiet
- Rektorkollegiet

FTF

Sammenlignet med den fælles rapport fra 2004 er udkastet til den kommende afrapportering efter FTF's opfattelse langt mere præcis og målrettet. Det er positivt.

FTF er enig i vigtigheden af en række af de tiltag på såvel nationalt som europæisk niveau, der kan medvirke til at løse udfordringerne:

- koordineringen mellem de ansvarlige nationale ministerier forbedres.
- samarbejdet med parterne på arbejdsmarkedet styrkes.
- evaluering og forskning anvendes langt bedre end det gøres i dag.
- anvendelse af peer-learning aktiviteter prioriteres.
- det kommende integrerede uddannelsesprogram i EU anvendes mere målrettet.
- den fælles europæiske referenceramme for kompetence og kvalifikationer (EQF) udvikles på en sådan måde, at den opnår troværdighed i medlemslandene

Hvis Kommissionens mål om en øget aktivitet på uddannelsesområdet skal nås, er det efter FTF's opfattelse helt afgørende, at EU's medlemslande påtager sig hovedansvaret for finansieringen af aktiviteterne. Med den fortsatte tendens til at lægge omkostningerne over på brugerne af uddannelsesaktiviteterne er der en klar risiko for at aktiviteten vil falde.

Kommissionen opfordrer til, at der nationalt sikres et bredt samarbejde med de berørte parter. FTF vil derfor foreslå, at der etableres samarbejdsstrukturer, der kan sikre dette.

Danske Lærerorganisationer International

DLI berører alene to forhold, som de anser for afgørende for at bestræbelserne på at nå Lissabonstrategiens ambitiøse mål skal lykkes.

DLI anser det for en positiv effektivisering af EU-samarbejdet på uddannelsesområdet, at arbejdet nu målrettes mod den enkelte medlemsstats prioriteringer.

DLI konstaterer derfor med tilfredshed, at kommissionsrapporten opfordrer medlemsstaterne til at sikre sig, at der på nationalt niveau etableres samarbejde om koordineringen af gennemførelsen af Uddannelse 2010, og at de berørte parter inddrages. Møderne i EU-specialudvalget bidrager til en løbende dialog om EUs initiativer på uddannelsesområdet, men sikrer på ingen måde interessenterne indsigt i og indflydelse på det nationale engagement i ”clusters, peer-reviews og peer-learning activities”.

”Education and Training 2010 Coordination Group” har til opgave at medvirke til en mere effektiv og sammenhængende implementering af de konkrete fremtidige mål på uddannelsesområdet, og den skal samtidig fungere som bindeled mellem EU og nationalt niveau. DLI finder, at en tilsvarende koordinationsgruppe på nationalt niveau kunne bidrage til at skabe påkrævet åbenhed om etableringen af og samarbejdet i ”clusters” m.v.. Det må konstateres, at arbejdet i de forskellige ”clusters” hidtil er foregået i lukkethed og helt uden inddragelse af de sociale parter.

CVU-Rektorkollegiet

CVU-Rektorkollegiet anbefaler, at sprogbrugen i rapporten afspejler den mangfoldighed, der eksisterer i de europæiske uddannelsessystemer, og anbefaler, at betegnelsen ’institutions of higher education’ anvendes som fællesbetegnelse frem for universities.

CVU-Rektorkollegiet bemærker i relation til mobilitet, at der i de enkelte lande lægges mere vægt på indgående mobilitet end på udgående mobilitet. Et forhold, der bl.a. kan være medvirkende hertil, er, at mange lande subsidierer indgående mobilitet, hvorimod der er et negativt økonomisk incitament knyttet til udgående mobilitet. Endvidere bemærkes, at Europass kan desuden ikke anvendes til godskrivelse af mobilitet gennemført i lande uden for Europa. Dette forhold medfører, at Europass er mindre attraktivt for den stigende andel af studerende, der vælger at gennemføre mobilitet i lande uden for EU.

CVU-Rektorkollegiet understreger, at man bakker op om læringspartnerskaber mellem uddannelsesinstitutioner, virksomheder, offentlige myndigheder og andre interessenter. Med partnerskaber forbedres muligheden for, at læring på såvel arbejdsplads som uddannelsessted styrkes.

Rektorkollegiet

Rektorkollegiet oplyser, at Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Roskilde Universitetscenter og Danmarks Pædagogiske Universitet ikke har nogen kommentarer til Europa-Kommissionens meddelelse. Derimod har Aalborg Universitet indsendt en række kommentarer, som Rektorkollegiet generelt tilslutter sig:

- 1) Arbejdsprogrammet og den fælles fremskridtsrapport understreger behovet for koordinering mellem de relevante fagministerier og for, at de politiske myndigheder konsulterer relevante aktører på området. Men eksempelvis i forhold til uddannelsessektorens udvikling har regeringen henlagt en væsentlig del af det politiske initiativ til Globaliseringsrådet, hvor der er foregået relativt lukkede drøftelser uden særlig deltagelse fra uddannelsessektoren.
- 2) Universiteternes indsats inden for livslang læring, som ud fra EU's forståelse af livslang læring også omfatter universiteternes betalingsuddannelser og –kurser, henvender sig primært til grupper med en socioøkonomisk baggrund, der normalt stimulerer til deltagelse i uddannelsesaktiviteter. Det forventes imidlertid, at universiteterne udstrækker deres indsats til også at omfatte grupper, der som følge af mindre heldige socioøkonomiske omstændigheder befinder sig i udkanten af uddannelsessystemet. Det skal dog bemærkes, at den ressourceindsats, der vil være nødvendig for at løfte arbejdsprogrammets intentioner, hvad angår de udsatte grupper, ikke umiddelbart har en parallel inden for de ressourcefordelinger, som universitetssektoren oplever.
- 3) Kommissionens meddelelse hæfter sig ved, at medlemslandene har gjort fremskridt, hvad angår investeringer i uddannelse målt som den samlede offentlige og private investering i videregående uddannelse, men at gabet til EU's nærmeste konkurrentlande har svært ved at blive lukket, fordi investeringerne også stiger her. I særdeleshed efterlyser Kommissionen investeringer fra den private sektor. Den danske universitetssektors deltagelse i at lukke gabet på en måde, der forudsætter stigende private investeringer, må tage form af flere betalingsforløb på master- og diplomområdet. Selv om der på de danske universiteter er vilje hertil, findes der dog en barriere i form af, at den eksisterende undervisningskapacitet er presset. En langsigtet opfyldelse af EU's intentioner på området vil derfor kræve, at der rekrutteres yderligere forskere i de kommende år, og at der afsættes de nødvendige ressourcer hertil.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens holdning til meddelelsen er generelt positiv, da meddelelsen tegner et klart billede af udviklingen på uddannelsesområdet i EU henimod 2010. Regeringen er enige i beskrivelsen af de indsatsområder, der påpeges for det samlede EU.

11. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at de andre lande vil indtage en positiv holdning til meddelelsen.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Meddelelsen har ikke tidligere været forlagt Folketingets Europaudvalg.